МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Охорона праці

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: нормативна **Форма навчання:** денна, заочна
Освітній ступень: бакалавр
Кількість кредитів (годин): денна 4 (120 год.: 24 – лекції; 24 – практичні; 72 – самостійна робота); заочна 4 (120 год.: 6 – лекції; 6 – практичні; 108 – самостійна робота)
Мова викладання: українська
Посилання на курс в онлайн-платформі Moodle
http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1571

2. Інформація про викладача

ПІБ: Букатова Оксана Михайлівна
Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент
Кафедра: кафедра технологічної освіти та природничих наук
Робочій e-mail: bukatovaoksana@gmail.com
Години консультацій на кафедрі: п’ятниця 15:00 – 16:00

3. Опис та мета дисципліни

Навчальна дисципліна «Охорона праці» спрямована на формування у майбутніх фахівців компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов’язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

Особлива увага зосереджена на формуванні у майбутніх фахівців знань про стан і проблеми охорони праці, складових і функціонування системою управління охороною праці та шляхів методів і засобів.

Знання та навички, одержані та засвоєні здобувачами освітнього ступеня «бакалавр» у процесі вивчення курсу «Охорона праці», будуть використані при вивченні низки дисциплін професійно-орієнтованого циклу знань, в процесах курсового і кваліфікаційного дослідження, а також в наступній виробничій діяльності.

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. *Знання* сучасних проблем і головного завдання охорони праці та вміння визначити коло своїх обов’язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків; оцінки середовища перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, процедуру проведення моніторингу небезпечних ситуацій та обґрунтування головних підходів та засобів збереження життя, здоров’я та

захисту працівників в умовах сучасного технологічного середовища; алгоритмів прийняття ефективного рішення щодо охорони праці в межах своїх повноважень; системи методів та інструментарію для моніторингу охорони праці на робочому місці; основ гігієни праці і виробничої санітарії; основ виробничої і пожежної безпеки; організаційно-правові заходи забезпечення охорони праці на підпрємтсві.

2. *Уміння* орієнтуватися в основних нормативно-правових актах в області забезпечення охорони праці; впроваджувати основні принципи державної політики з охорони праці (ст.4 Закону України «Про охорону праці»); використовувати соціально-економічні заходи і засоби, спрямовані на збереження здоров'я працівників; подавати та обґрунтовувати пропозиції щодо вдосконалення контролю за станом охорони праці і функціонуванням СУОП на підприємствах ; запроваджувати та вдосконалювати оточуюче вимробниче середовище відповідно сучасних ергономічних вимог; аналізувати стан умов праці та визначати домінуючі негативні чинники з метою попередження виробничого травматизму та професійних захворювань.

3. *Комунікація* – організовувати заходи забезпечення безпечної експлуатації технологічного обладнання та попередження виникнення надзвичайних ситуацій; організовувати навчання з питань охорони праці у формі бесід, інструктажів, лекцій тощо.

4. Автономність та відповідальність – здатність вчитися упродовж життя та вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетентності; усвідомлювати соціальну значущість майбутньої професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності; відповідально ставитись до забезпечення охорони життя та здоров'я у трудовій діяльності.

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Теоретичні основи охорони праці.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Охорона праці як соціально-економічний чинник та галузь науки. 2. Основні етапи розвитку охорони праці. 3. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. 4. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. 5. Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці. 6. Характеристика ЄДСЗР. 7. Класифікація вражаючих факторів небезпеки.	1. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с. 2. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с. 3. Керб Л. П. Охорона праці: Навч. метод. посібник для самостійного вивчення. – К.: КНЕУ, 2001. – 252 с.

Практичне заняття (2год.): 1. Охорона праці як соціально-економічний чинник та галузь науки. 2. Основні етапи розвитку охорони праці. 3. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. 4. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці. 5. Основні принципи державної політики України у галузі охорони праці. 6. Характеристика ЄДСЗР. 7. Класифікація вражаючих факторів небезпеки.	4. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с. 5. Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанець І. Ф. та ін. Охорона праці. – К.: Основа, 2000. – 416 с. 6. Охорона праці: Підручник. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В Зацарний та інш. – К.: Основа, 2003. – 472 с.

Тема № 2. Законодавча та нормативна база з питань охорони праці.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Основні законодавчі акти про охорону праці. 2. Основні положення Закону України "Про охорону праці". 3. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці. 4. Гарантії прав на охорону праці. 5. Соціальний захист потерпілих на виробництві. 6. Охорона праці жінок. 7. Охорона праці неповнолітніх. 8. Нормативно-правові акти з охорони праці.	1. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с. 2. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с. 3. Керб Л. П. Охорона праці: Навч. метод. посібник для самостійного вивчення. – К.: КНЕУ, 2001. – 252 с. 4. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с. 5. Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанець І. Ф. та ін. Охорона праці. – К.: Основа, 2000. – 416 с. 6. Охорона праці: Підручник. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В Зацарний та інш. – К.: Основа, 2003. – 472 с.
Практичне заняття (2 год.) 1. Основні законодавчі акти про охорону праці. 2. Основні положення Закону України "Про охорону праці". 3. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці. 4. Гарантії прав на охорону праці. 5. Соціальний захист потерпілих на виробництві. 6. Охорона праці жінок. 7. Охорона праці неповнолітніх. 8. Нормативно-правові акти з охорони праці.	

Тема № 3: Державне управління охороною праці та організація охорони праці на виробництві.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.):	

1. Органи державного управління охороною праці, їх компетенція і повноваження. 2. Система управління охороною праці. 3. Організація охорони праці на виробництві. 4. Обов'язки роботодавців і працівників щодо виконання вимог охорони праці. 5. Служба охорони праці підприємства.	1. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с. 2. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с. 3. Керб Л. П. Охорона праці: Навч. метод. посібник для самостійного вивчення. – К.: КНЕУ, 2001. – 252 с. 4. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с. 5. Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанець І. Ф. та ін. Охорона праці. – К.: Основа, 2000. – 416 с. 6. Охорона праці: Підручник. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В Зацарний та інш. – К.: Основа, 2003. – 472 с.
Практичне заняття (2год.): 1. Органи державного управління охороною праці, їх компетенція і повноваження. 2. Система управління охороною праці. 3. Організація охорони праці на виробництві. 4. Обов'язки роботодавців і працівників щодо виконання вимог охорони праці. 5. Служба охорони праці підприємства.	

Тема № 4: Навчання з питань охорони праці.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Організація навчання і перевірки знань з питань охорони праці на підприємстві. 2. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб. 3. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці. 4. Стажування, дублювання та допуск працівників до роботи.	1. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с. 2. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с. 3. Керб Л. П. Охорона праці: Навч. метод. посібник для самостійного вивчення. – К.: КНЕУ, 2001. – 252 с. 4. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с. 5.Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанець І. Ф. та ін. Охорона праці. – К.: Основа, 2000. – 416 с.
Практичне заняття (2 год.) 1. Організація навчання і перевірки знань з питань охорони праці на підприємстві. 2. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб. 3. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці. Стажування, дублювання та допуск працівників до роботи.	

Тема № 5: Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження та права. 2. Громадський контроль за додержанням законодавства з охорони праці. 3. Повноваження і права профспілок у здійсненні контролю за додержанням законодавства з охорони праці.	1. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с. 2. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с. 3. Керб Л. П. Охорона праці: Навч. метод. посібник для самостійного вивчення. – К.: КНЕУ, 2001. – 252 с. 4. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с. 5. Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанець І. Ф. та ін. Охорона праці. – К.: Основа, 2000. – 416 с. 6. Охорона праці: Підручник. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В Зацарний та інш. – К.: Основа, 2003. – 472 с.
Практичне заняття (2год.): 1. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження та права. 2. Громадський контроль за додержанням законодавства з охорони праці. 3. Повноваження і права профспілок у здійсненні контролю за додержанням законодавства з охорони праці.	

Тема № 6: Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Класифікація нещасних випадків. 2. Розслідування та облік нещасних випадків. 3. Розслідування та облік випадків виявлення хронічних професійних захворювань і отруєнь. 4. Розслідування та облік аварій. 5. Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності на виробництві.	1. Керб Л. П. Охорона праці: Навч. метод. посібник для самостійного вивчення. – К.: КНЕУ, 2001. – 252 с. 2. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с. 3. Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанець І. Ф. та ін. Охорона праці. – К.: Основа, 2000. – 416 с. 4.Охорона праці: Підручник. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В Зацарний та інш. – К.: Основа, 2003. – 472 с. 5. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
Практичне заняття (2год.): 1. Класифікація нещасних випадків. 2. Розслідування та облік нещасних випадків. 3. Розслідування та облік випадків виявлення хронічних професійних захворювань і отруєнь. 4. Розслідування та облік аварій. 5. Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності на виробництві.	

Тема № 7: Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (4 год.): 1. Законодавство в галузі гігієни праці. 2. Фізіологічні особливості різних видів діяльності. Гігієнічна класифікація праці. 3. Мікроклімат виробничих приміщень. Вентиляція виробничих приміщень. Системи опалення. Освітлення виробничих приміщень. 4. Вібрація. Шум, ультразвук та інфразвук. Іонізуюче випромінювання. 5. Електромагнітні поля та електромагнітні випромінювання радіочастотного діапазону.	1. Керб Л. П. Охорона праці: Навч. метод. посібник для самостійного вивчення. – К.: КНЕУ, 2001. – 252 с. 2. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с. 3. Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанець І. Ф. та ін. Охорона праці. – К.: Основа, 2000. – 416 с. 4.Охорона праці: Підручник. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В Зацарний та інш. – К.: Основа, 2003. – 472 с. :
Практичне заняття (4 год.): 1. Законодавство в галузі гігієни праці. 2. Фізіологічні особливості різних видів діяльності. Гігієнічна класифікація праці. 3. Мікроклімат виробничих приміщень. Вентиляція виробничих приміщень. Системи опалення. Освітлення виробничих приміщень. 4. Вібрація. Шум, ультразвук та інфразвук. Іонізуюче випромінювання. 5. Електромагнітні поля та електромагнітні випромінювання радіочастотного діапазону.	

Тема № 8: Електробезпека

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Електротравматизм та дія електричного струму на організм людини. 2. Види електричних травм. 3. Причини летальних наслідків від дії електричного струму. 4. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. 5. Допустимі значення струмів і напруг. 6. Системи засобів і заходів безпечної експлуатації електроустановок.	1. Керб Л. П. Охорона праці: Навч. метод. посібник для самостійного вивчення. – К.: КНЕУ, 2001. – 252 с. 2. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с. 3. Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанець І. Ф. та ін. Охорона праці. – К.: Основа, 2000. – 416 с. 4.Охорона праці: Підручник. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В Зацарний та інш. – К.: Основа, 2003. – 472 с. 5. Основи електробезпеки (електронний посібник):

Практичне заняття (2год.): 1. Електротравматизм та дія електричного струму на організм людини. 2. Види електричних травм. 3. Причини летальних наслідків від дії електричного струму. 4. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. 5. Допустимі значення струмів і напруг. 6. Системи засобів і заходів безпечної експлуатації електроустановок.	http://bcpl.pto.org.ua/index.php/dopomoga/itemlist/category/430-tema-4-osnovi-elektrobezpeki
Завдання для самостійної роботи: Складіть таблицю: «Небезпечні фактори електричного струму»	1. Основи електробезпеки (електронний посібник): http://bcpl.pto.org.ua/index.php/dopomoga/itemlist/category/430-tema-4-osnovi-elektrobezpeki

Тема № 9: Пожежна безпека

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Сучасний стан щодо забезпечення пожежної безпеки. 2. Основні причини пожеж. 3. Поняття про пожежу. 4. Класифікація пожеж. 5. Небезпечні та шкідливі чинники, пов'язані з пожежами. 6. Комплекс заходів та засобів щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта. 7. Засоби гасіння пожеж.	1. Керб Л. П. Охорона праці: Навч. метод. посібник для самостійного вивчення. – К.: КНЕУ, 2001. – 252 с. 2. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с. 3. Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанець І. Ф. та ін. Охорона праці. – К.: Основа, 2000. – 416 с. 4.Охорона праці: Підручник. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В Зацарний та інш. – К.: Основа, 2003. – 472 с.
Практичне заняття (2год.): 1. Сучасний стан щодо забезпечення пожежної безпеки. 2. Основні причини пожеж. 3. Поняття про пожежу. 4. Класифікація пожеж. 5. Небезпечні та шкідливі чинники, пов'язані з пожежами. 6. Комплекс заходів та засобів щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта. Засоби гасіння пожеж.	
Завдання для самостійної роботи: Складіть таблицю: «Види вогнегасників» ** в таблиці мають бути не тільки види, а й їхня характеристика*	

Тема № 10: Надання першої долікарської допомоги при нещасних випадках.

Перелік питань, що виносяться на обговорення	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (4 год.): 1. Основні теоретичні положення. 2. Втрата свідомості, травми. 3. Термічні впливи. 4. Особливі види травм. 5. Отруєння. 6. Захворювання, пов'язані зі зміною барометричного тиску.	1. Керб Л. П. Охорона праці: Навч. метод. посібник для самостійного вивчення. – К.: КНЕУ, 2001. – 252 с. 2. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с. 3. Купчик М. П., Гандзюк М. П., Степанець І. Ф. та ін. Охорона праці. – К.: Основа, 2000. – 416 с. 4.Охорона праці: Підручник. / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В Зацарний та інш. – К.: Основа, 2003. – 472 с. 5. Методичні рекомендації до практичної роботи з надання домедичної допомоги (електронний посібник) http://internal.khntusg.com.ua/fulltext/PAZK/UCHEBNIKI/36434.pdf
Практичне заняття (4 год.): 1. Основні теоретичні положення. 2. Втрата свідомості, травми. 3. Термічні впливи. 4. Особливі види травм. 5. Отруєння. 6. Захворювання, пов'язані зі зміною барометричного тиску.	
Завдання для самостійної роботи: 1. Підготуйте електронну презентацію за темою практичного заняття (7-10 слайдів), тобто виберіть будь який вид нещасного випадка або травми і надайте їм характеристику, вкажіть причини виникнення та опишіть надання першої долікарської допомоги саме в обраному випадку.	

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на практичних заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на практичному занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин отримує за кожне пропущене заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час

проведення модульної контрольної роботи або підсумкового контролю є підставою для дострокового припинення складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота проводиться у формі тестування та включає 30 тестових завдань різної складності.

Зразок модульної контрольної роботи

1. Основним документом, який гарантує право громадян на безпечні та нешкідливі умови праці, є ...

1. Конституція України
2. Закон України «Про охорону праці»
3. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»,
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності»

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою.

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51 - 100	зараховано
1 - 50	не зараховано

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	**70 балів** (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на практичних заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу за ваговим коефіцієнтом 0,7	**30 балів** (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	**35 балів** (поточний контроль)	**16 балів** (проміжний контроль)

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на практичних заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ»

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не

	вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань.

Максимальна кількість балів за виконання будь-якого з видів індивідуальних завдань складає 5 балів.

Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання та передбачає написання реферату на одну із запропонованих тем. Разом з тим у здобувач освіти може запропонувати свою тему у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Також за бажанням студент може написати декілька рефератів протягом семестру для підвищення загальної оцінки за курс.

Тематика рефератів:

1. Природне середовище та його фактори, що діють на організм людини
2. Техногенне середовище: негативні фактори
3. Загальна оцінка та характеристика небезпек
4. Екзистенційні основи безпеки життєдіяльності людини.
5. Соціально–психологічні основи виникнення деструктивної поведінки
6. Натовп та індивід
7. Екстремальні ситуації криміногенного характеру та засоби самозахисту
8. Небезпеки, спричинені членством у небезпечних культах
9. Життєдіяльність людини в системі «Людина –життєве середовище»
10. Ергономіка та безпека побутової техніки й апаратури.
11. Психотипи за реакцією людей на небезпеку
12. Шкідливі звички, соціальні хвороби та їхня профілактика.
13. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження.
14. Політика держави в галузі охорони праці
15. Стимулювання і заохочення працюючих за дотримання вимог охорони праці
16. Функціональні обов'язки з охорони праці керівників, посадових осіб і фахівців підприємства
17. Ергономічні вимоги до робочих місць
18. Основні принципи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності
19. Гарантії прав на охорону праці

20. Система управління охороною праці
21. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці
22. Загальні санітарно-гігієнічні вимоги до промислових підприємств, виробничих приміщень та організації праці на робочому місці
23. Мікроклімат виробничих приміщень
24. Оздоровлення повітряного середовища
25. Освітлення виробничих приміщень
26. Захист від шуму у виробничому середовищі
27. Автоматизовані системи пожежної сигналізації або пожежогасіння
28. Оснащення об'єктів первинними засобами пожежогасіння
29. Надзвичайні ситуації в Україні та їх наслідки;
30. Єдина державна система запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру

Критерії оцінювання дослідження у вигляді реферату

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	1
2.	Складання плану реферату	1
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	3
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	2
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	2
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	1
Разом		**10**

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота проводиться в тестовій письмовій формі, і складається з 30 тестових завдань різної складності. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу становить 30 балів (1 бал за правильну відповідь 1 тестового завдання).

Викладач _____ **Букатова О.М.**
(підпис) (ПІБ)

Затверджено на засіданні кафедри технологічної освіти та природничих наук протокол № 7 **від «**28**»** грудня **202**2 **року.**

Завідувач кафедри _____ **Федорова О.В.**
(підпис) (ПІБ)